

Překladatelský Skřípec letos dostal Rudolf Červenka za překlad Machiavelliho „Vladaře“ a „Hovorů k sobě“ Marca Aurelia. Skřípeček putuje do CooBoo za romantasy „Dohoda růží“.

Praha, 15. 5. 2026. Obec překladatelů dnes na veletrhu Svět knihy tradičně vyhlásila Anticenu Skřípec. Tu každoročně uděluje za překladové dílo, které vykazuje závažné nedostatky v převodu z cizího jazyka do češtiny, ale třeba i těm, kdo hrubým způsobem zasáhli do práv autora překladu. Smyslem anticeny je poukázat na nedostatky v překladatelské a nakladatelské praxi, které poškozují úroveň českého literárního překladu. *„Mnohem raději samozřejmě vyzdvihneme překlady a překladatelské počiny, které jsou mimořádně zdařilé a mohou sloužit jako příklady hodné následování. Některé nešvary překladu jsou ale tak závažné nebo tak rozšířené, že na ně upozorňujeme právě touto anticenou. Cílem je pochopitelně vést překladatele, redaktory i nakladatele k tomu, aby se podobných nedostatků vyvarovali,“* říká ke smyslu Skřípce předsedkyně Obce překladatelů Anežka Charvátová.

Letošní porota Anticeny Skřípec, pracující ve složení Tereza Prymak (předsedkyně), Jiřina Vyorálková a Sára Dvořáková, se po posouzení návrhů rozhodla Skřípec 2026 udělit Rudolfu Červenkově, a to za dva překladatelské počiny – *Vladaře* a *Hovory k sobě*. Oba vydal ve svém nakladatelství Leda v roce 2024, překlad Machiavelliho *Vladaře* redigovala Eva Mikolášková a *Hovory k sobě* Marca Aurelia mají jako odpovědnou redaktorku uvedenu Kamilu Hantákovou.

Ačkoliv jde o texty z naprosto odlišných dob a různých jazyků, vykazují řadu společných nešvarů. V případě Marca Aurelia je navíc zarážející to, z jakého textu překladatel vycházel: na videu na YouTube kanále nakladatelství Leda překladatel uvádí, že řecky neumí, proto překládal s podstročником, v tiráži se však dočteme, že vycházel ze starého překladu do angličtiny z roku 1794, znovu vydaného roku 1902, navíc „s využitím českých podnětů, jež z řeckého originálu pořídila Marion Cassade“. Pan Červenka se tedy zjevně nezdráhá překládat z jazyka, jímž vládne omezeně, ne-li vůbec, a překládá přes třetí jazyk ze zdroje, o němž nevíme, nakolik přesný a úplný je. U obou posuzovaných titulů se dá vysledovat, že s texty originálů nakládá velmi volně, občas něco přidá či vynechá. Alarmující pak u obou textů je to, že s důležitými pojmy zachází zavádějícím způsobem a překládá je někdy až chybně (například „aspekt“ místo „hmota“ u Marca Aurelia), v některých případech nekonzistentně (například u Machiavelliho pojem *principato*, česky „vladařství“, překládá jako „monarchie“ i jako „vláda“, pojem *virtù*, česky „ctnost“, „zdatnost“, překládá jako „osobní nasazení“, „být geniální“, „kvality“, „talent“, „schopnosti“ atd.). Jde přitom o díla z oboru filozofie, respektive politické teorie, kde by měl na jasnost a správnost pojmů být kladen obzvláštní důraz.

Obec překladatelů, z. s.

Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2 | IČO: 005 49 096 | Číslo účtu: 1014328992/5500
+420 222 564 082 | info@obecprekladatelu.cz | www.obecprekladatelu.cz

U obou textů překladatel zároveň deklaruje záměr představit soudobým čtenářům moderní a čtivé překlady klasických děl. U *Vladaře* se mu sice podařilo dosáhnout čtivosti, představovaný obsah je však zavádějící, až neuchopitelný. Překlad *Hovorů k sobě* vykazuje navíc archaizující rysy. Pan Rudolf Červenka si podle nás zaslouží Skřípec z více důvodů – za pochybné překladatelské praktiky a zjevné přecenění vlastních schopností. Navíc v případě *Vladaře* se nám nabízí i otázka, proč vůbec pořizovat tímto způsobem překlad díla, u nějž máme řadu kvalitních a dostupných překladů, jak těch čtivějších, tak i nový akademický.

Porota se po posouzení návrhů rozhodla i letos rozhodla udělit také **Skřípeček**, a to nakladatelství Coobook ze skupiny Albatros Media za vydání knihy Sashy Peyton Smith *Dohoda růží*, kterou přeložila Markéta Forejtová, odpovědnou redaktorkou byla Kateřina Hajžmanová. Kniha vyšla v roce 2025.

Před dvěma lety stejnému překladatelsko-redakčnímu tandemu ve stejném nakladatelství uniklo udělení Skřípce jen o vlásek, tehdy šlo o román Sashy Laurens *Mladokrevní*, který byl předmětem kritického článku Jany Malé na portálu iLiteratura. Od té doby bohužel k žádnému zlepšení nedošlo. *Dohoda růží* je opět knihou z žánru young adult, tentokrát se specifikací romantasy, určenou především mladým čtenářům. Na první pohled jsou nejvýraznější problémy na stylistické rovině, např. nadměrné užívání přivlastňovacích zájmen, přivlastňování genitivem, opakování slov a kostrbaté formulace přejímající anglickou syntax (např. „Abych dokázala zajistit oddanost budoucí manželky dvoření mému synovi a poctivý souboj o jeho ruku v průběhu celé sezony,“ nebo „Mám pocit, jako by Emmettova ruka v Lydii zhasla její vnitřní světlo.“). Kolací textu byly zjištěny významové chyby a také necitlivé zásahy překladatelky, která text místy rozšiřuje o vlastní dodatky a jinde naopak eliminuje styl autorky originálu. Provedené změny jsou neopodstatněné, ubírají textu výrazovou škálu a často mění jeho vyznění.

Kontakt pro další informace:

Anežka Charvátová, předsedkyně Obce překladatelů, nezour@seznam.cz, 776 160 483

Pražské aktivity Obce překladatelů podporuje grantem Hlavní město Praha.

Obec překladatelů, z. s.

Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2 | IČO: 005 49 096 | Číslo účtu: 1014328992/5500
+420 222 564 082 | info@obecprekladatelu.cz | www.obecprekladatelu.cz